

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
dos. Zaur Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050810- "Turizm işinin təşkili A,B".

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Turizmdə nəqliyyat (İşçi tədris proqramı: Lənkəran Dövlət Universitetinin 11 fevral 2025-ci il tarixli 06 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

I.Fənn haqqında məlumat :

Fənnin kodu: LPF-B11.

Tədris ili: II (2024-2025). Semestr: IV.

Tədris yükü cəmi: 150 saat. Auditoriya yükü-60 saat: (Mühazirə-30 saat, seminar-30 saat).

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5

Auditoriya № :

Saat :

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: i.f.d. Fərid Xankişiyev

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170 a, 1 sayılı korpus.

Məsləhət saati: II-V günlər: saat 09⁰⁰-10⁰⁰

E-mail ünvanı: ferid_khan@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

1.Ş.Heydərov. "Turizmdə nəqliyyat xidmətlərinin təşkili". Mingəçevir-2011.

2.Hüseynov İ., Əfəndiyeva N. "Turizmin əsasları". Bakı -2007.

3.Bilalov B. "Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsi". Bakı-2006.

4.Soltanova H. "Azərbaycan Respublikasında turizm və onun inkişafı". Bakı-2015

5.Köçərli Y. "Turizmin əsasları". Bakı-2015

6.Дурович А.П. Организация туризма. Питер Пресс-2009

7.Биржаков М.Б. Введение в туризм. СПб «Издательский дом Герда», 2007

8.Дурович А.П. Маркетинг в туризме. М.: ИНФРА-М-2012.

9.Timur A. "Turistik ürün politikası". Ankara 2014

10.Hozak N., Hozak M., Hozak M. "Genel turizm. İlkeler-Kavramlar".Ankara-2014

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Turizmə giriş" və "Destinasiyanın idarə edilməsi" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V.Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Marketinqin əsasları" fənninin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənnə tur proqramlarının müxtəlif nəqliyyat növləri və turist marşrutlarında nəqliyyat vasitələrinin xidmətləri ilə təmin edilməsi məsələlərinin sistemli şərhı verilir, turistlərin istirahət və rekreasiya yerlərinə daşınmasının və onlara nəqliyyat xidmətlərinin təşkili, nəqliyyatla turizm, turizm nəqliyyatı hərəkətinin təşkili və nəqliyyat təsərrüfatlarından kompleks istifadə məsələləri öz əksini tapmışdır.

Bu fənnin məqsədi dedikdə "Turizm işinin təşkili" ixtisasında təhsil alan tələbələr turizm fəaliyyətində nəqliyyat sisteminin təşkil olunması, hansı nəqliyyat vasitələrindən istifadə olunması, həmin nəqliyyat vasitələrinin hansı üstün cəhətlərinin olması, ölkə üzrə hansı nəqliyyat vasitələrindən daha çox istifadə olunması, beynəlxalq arenada bu sahədə tətbiq edilən innovativ yeniliklərlə tanış olması nəzərdə tutulur

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir ;
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir ;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir ;
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür ;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir ;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var ;
- 0 bal- suala cavab yoxdur ;

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D

5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli.

X.Təqvim planı: Mühazirə 30 saat, seminar 30 saat, Cəmi: 60 saat.

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1: Turizm sferasında göstərilən xidmətlər və onların səciyyəvi cəhətləri Plan: 1.Turizm məhsulu anlayışı 2.Turizmdə xidmət anlayışı 3.Turizmdə xidmətin təqdimatı 4.Turizm sektorunda xidmət keyfiyyətinin xüsusiyyətləri 5.Nəqliyyat xidməti növlərinin təsnifatı	2	2
2.	Mövzu 2: "Turizmdə nəqliyyat xidməti" fənnin əsasları, predmeti və öyrənilmə metodları Plan: 1."Turizmdə nəqliyyat xidməti" fənnin əsasları 2.Daşıma vasitələri və onların növləri 3.Piyada və başqa yerdəyişmələrin növləri 4.İnsanın özələ gücü əsasında texniki vasitələr 5.Heyvanların köməyi ilə daşımalar	2	2
3.	Mövzu 3: Nəqliyyatda xidmətlərin təşkilinin xüsusiyyətləri Plan: 1.Nəqliyyatda xidmət anlayışı 2.Sərnişinlərin xidmət kompleksliliyinin səmərəliliyi 3.Nəqliyyat sahəsində dövlət tənzimlənməsi 4.Nəqliyyat təhlükəsizliyi	2	2
4.	Mövzu 4: Mehmanxana və nəqliyyat xidmətlərinin qarşılıqlı əlaqəsi Plan: 1.Mehmanxana və digər yerləşmə vasitələrinin təsnifatı 2.Mehmanxana və yerləşmə məntəqələrindəki xidmət personalına olan tələblər 3.Nəqliyyat və daşıma öhtəlikləri 4.Nəqliyyat xidmətləri xidmət komponenti kimi	2	2

5.	Mövzu 5: Müxtəlif növ nəqliyyat vasitələri ilə səyahətlərin təşkilinin hüquqi əsasları Plan: 1.Dəmir yolu nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları 2.Hava nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları 3.Dəniz nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları 4.Avtomobil nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları	2	2
6.	Mövzu 6: Turizm fəaliyyətinin təşkilində nəqliyyat xidmətinin önəmi Plan: 1.Turistlərin sənişin nəqliyyatı xidmətinə tələbatları və təklifləri 2.Kurort şəhərlərində sənişin nəqliyyatı işinin mövsümi qeyri-müntəzəmliyi 3.Ekskursiyanın keçirilmə texnikası 4.Turizmdə nəqliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar bağlanmış beynəlxalq razılaşmalar və onun əsas müddəaları	2	2
7.	Mövzu 7: Hava nəqliyyatında sənişinlərin növləri və onlara göstərilən xidmətlər Plan: 1.Servisin təşkili 2.Servisin təkimilləşdirilməsi 3.VIP sənişinlərə xidmətin göstərilməsi. 4.Biznes-dərəcəli sənişinlərinə xidmətin göstərilməsi. 5.Transfer sənişinlərinə xidmətin göstərilməsi. 6.Uşaqların daşınmasının təşkili qaydaları. 7.Qeyri -standart bədən quruluşuna malik sənişinlərin daşınması. 8.Səyahətin komfortabilliyi	4	4
8.	Mövzu 8: Hava nəqliyyatında fəaliyyətin təşkili mərhələləri Plan: 1.Aviasənişinlərə xidmət texnologiyası 2.Hava reyslərində sənişinlərin qeydiyyatı, yükün daşınması qaydaları 3.Pasport-viza nəzarəti, uçuşların təhlükəsizliyinə və yüklərə xüsusi nəzarət xidmətləri 4.Gömrük nəzarəti və aviasənişinlərin daşınması qaydaları 5.Sanitar-epidemioloji nəzarət	2	2

9.	Mövzu 9: Turizm marşrutlarının seçilməsi və nəqliyyatın hərəkətinin təşkili Plan: 1.Turizm nəqliyyatının hərəkətinin təşkilinə ümumi tələblər 2.Dəniz kruizlərində və çay nəqliyyatında hərəkətin təşkili 3.Yaxta kruizlərinin daxili geniş su hövzəsində təşkili 4.Turist- sənişin qatarlarının hərəkətinin və servis xidmətlərinin təşkili 5.Avtomobil nəqliyyatı ilə hərəkətin təşkili 6.Hava nəqliyyatı ilə hərəkətin təşkili	2	2
10.	Mövzu 10: Dəmir yol nəqliyyatında sənişinlərin daşınması və onlara göstərilən xidmətlər Plan: 1. Dəmir yolu nəqliyyatında sənişinlərin hüquqi və öhdəlikləri. 2. Kiçik və digər həcmli yüklərin daşınması. 3. Sənişin vaqonlarında xidmət göstərən personala qoyulan tələb. 4.Sənişinlərin dəmiryolu ilə daşınmasının hüquqi əsasları. 5.Hərəkətli qatarların təsnifatı. 6.Avropa üzrə qatarların təsnifatı. 7.Dəmiryolu turlarının işlənilib hazırlanması texnologiyası.	2	2
11.	Mövzu 11: Turizm sferasında taksomotor və avtomobil kirayə xidmətləri Plan: 1.Sənişinlərin avtomobil nəqliyyatı ilə daşınmasının hüquqi əsasları. 2.Daxili marşrutlarda sənişinlərə göstərilən xidmətlər. 3.Beynəlxalq marşrutlarda sənişinlərə göstərilən xidmətlər. 4."Rent-A-Car" avtomobil kirayəsi. 5. Ölkəmizdə "Rent a car" xidmətinin müasir vəziyyəti 6.Turistlərə taksomotor xidmətinin təşkili	2	2
12.	Mövzu 12: Turistlərə nəqliyyat xidməti sahəsində reklam fəaliyyətinin idarəedilməsi Plan: 1.Turizmdə marketing xidməti 2.Turizmdə destinasiya brendləşməsinin önəmi 3.Turizm məhsulunun hərəkətə gətirilməsində turizm sərgiləri və reklam 4.Turizm məhsulunun reklam strategiyasının idarə edilməsi 5.Nəqliyyat xidmətlərinin göstərilməsində reklamın önəmi və məlumatların rolu	2	2

13.	Mövzu 13: Turizm milli iqtisadiyyatın mühüm sahəsi kimi		
	Plan:		
	1.Turizm fəaliyyətinin inkişafının ölkə üçün faydaları	4	4
	2.Turizmin iqtisadi əhəmiyyəti		
	3.Turizmin ölkə iqtisadiyyatında rolu		
	4.Ölkə turizmin inkişafına dair həyata keçirilən tədbirlər		
	Cəmi:	30	30

XI.Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: turizmdə nəqliyyat xidmətinin təşkili qaydalarını mənimsəməyi; hansı nəqliyyat vasitəsindən istifadənin günün şəraitinə və imkanlarına uyğun olmasını təhlil etməyi; nəqliyyat xərclərinin turizm fəaliyyətinin təşkilində nə qədər önəmə sahib olduğunu araşdırmağı və s.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri. "Turizmdə nəqliyyat" fənninin öyrənilməsi "Turizm işinin təşkili" ixtisası üzrə mütəxəssis kimi yetişən tələbələrə bu sahə üzrə yetərli qədər nəzəri biliklər əldə etməyə imkan verir. O cümlədən hər bir nəqliyyat vasitələri haqqında ayrı-ayrılıqda və ətraflı məlumatların tədris edilməsi tələbələrin bu sahədə düzgün seçim etməsinə, gələcək fəaliyyətlərində bu nəzəri biliklərdən faydalanmağa şərait yaradır. Bu fənnin tədrisi nəqliyyatın turizm fəaliyyətinin təşkilində yerinin öyrənilməsində, bu fəaliyyət mexanizminin və perspektiv inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsində və s. mövzularda tələbələrə kömək edəcəkdir.

XIII.Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi : -----

XIV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları :

1. Turizmdə xidmət anlayışı
2. Turizm sektorunda xidmət keyfiyyətinin xüsusiyyətləri
3. Nəqliyyat xidməti növlərinin təsnifatı
4. Daşıma vasitələri və onların növləri
5. İnsanın əzələ gücü əsasında texniki vasitələr
6. Nəqliyyatda xidmət anlayışı
7. Sərnişinlərin xidmət kompleksliliyinin səmərəliliyi
8. Nəqliyyat sahəsində dövlət tənzimlənməsi
9. Nəqliyyat təhlükəsizliyi
10. Mehmanxana və digər yerləşmə vasitələrinin təsnifatı
11. Nəqliyyat və daşıma öhtəlikləri
12. Dəmir yolu nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları
13. Hava nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları
14. Dəniz nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları
15. Avtomobil nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları

II Kollokvium sualları :

1. Ekskursiyanın keçirilmə texnikası
2. Turizmdə nəqliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar bağlanmış beynəlxalq razılaşmalar və onun əsas müddəaları
3. Servisin təkimilləşdirilməsi
4. VIP sənişinlərə xidmətin göstərilməsi.
5. Uşaqların daşınmasının təşkili qaydaları.
6. Qeyri-standart bədən quruluşuna malik sənişinlərin daşınması.
7. Pasport-viza nəzarəti, uçuşların təhlükəsizliyinə və yüklərə xüsusi nəzarət xidmətləri
8. Gömrük nəzarəti və aviasənişinlərin daşınması qaydaları
9. Sanitar-epidemioloji nəzarət
10. Dəniz kruizlərində və çay nəqliyyatında hərəkətin təşkili
11. Turist- sənişin qatarlarının hərəkətinin və servis xidmətlərinin təşkili
12. Dəmir yolu nəqliyyatında sənişinlərin hüquqi və öhdəlikləri.
13. Sənişin vaqonlarında xidmət göstərən personala qoyulan tələb.
14. Sənişinlərin dəmiryolu ilə daşınmasının hüquqi əsasları.
15. Dəmiryolu turlarının işlənilib hazırlanması texnologiyası.

XV. İmtahan sualları:

1. Turizmdə xidmət anlayışı
2. Turizm sektorunda xidmət keyfiyyətinin xüsusiyyətləri
3. Nəqliyyat xidməti növlərinin təsnifatı
4. Daşıma vasitələri və onların növləri
5. İnsanın özəli gücü əsasında texniki vasitələr
6. Nəqliyyatda xidmət anlayışı
7. Sənişinlərin xidmət kompleksliyinin səmərəliliyi
8. Nəqliyyat sahəsində dövlət tənzimlənməsi
9. Nəqliyyat təhlükəsizliyi
10. Mehmanxana və digər yerləşmə vasitələrinin təsnifatı
11. Nəqliyyat və daşıma öhtəlikləri
12. Dəmir yolu nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları
13. Hava nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları
14. Dəniz nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları
15. Avtomobil nəqliyyatı vasitəsi ilə səyahətin təşkili hüquqi əsasları
16. Ekskursiyanın keçirilmə texnikası
17. Turizmdə nəqliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar bağlanmış beynəlxalq razılaşmalar və onun əsas müddəaları
18. Servisin təkimilləşdirilməsi
19. VIP sənişinlərə xidmətin göstərilməsi
20. Uşaqların daşınmasının təşkili qaydaları
21. Qeyri-standart bədən quruluşuna malik sənişinlərin daşınması.
22. Pasport-viza nəzarəti, uçuşların təhlükəsizliyinə və yüklərə xüsusi nəzarət xidmətləri
23. Gömrük nəzarəti və aviasənişinlərin daşınması qaydaları
24. Sanitar-epidemioloji nəzarət
25. Dəniz kruizlərində və çay nəqliyyatında hərəkətin təşkili

27. Dəmir yolu nəqliyyatında sərnişinlərin hüquqi və öhdəlikləri
28. Sərnişin vaqonlarında xidmət göstərən personala qoyulan tələb
29. Sərnişinlərin dəmiryolu ilə daşınmasının hüquqi əsasları
30. Dəmiryolu turlarının işlənib hazırlanması texnologiyası
31. Sərnişinlərin avtomobil nəqliyyatı ilə daşınmasının hüquqi əsasları
32. Beynəlxalq marşrutlarda sərnişinlərə göstərilən xidmətlər
33. "Rent-A-Car" avtomobil kirayəsi
34. Turistlərə taksimotor xidmətinin təşkili
35. Turizmdə marketing xidməti
36. Turizm məhsulunun hərəkətə gətirilməsində turizm sərgiləri v  reklam
37. Nəqliyyat xidmətlərinin göstərilməsində reklamın önəmi v  məlumatların rolu
38. Turizm fəaliyyətinin inkişafının ölkə üçün faydaları
39. Turizmin ölkə iqtisadiyyatında rolu
40.  lk  turizmin inkişafına dair həyata keçirilən tədbirlər

"Turizmdə nəqliyyat" fənni üzrə fənninin sillabusu 050810 - "Turizm işinin təşkili"
A,B ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus **"iqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"** kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (11 fevral 2025-ci il protokol № 6).

Kafedra müdiri:

dos. A.T.Əfəndiyeva

Fənn müəllimi:

dos., i.f.d. F.X.Xankişiyev

Əl d r 6 V 2025